

Hur mår Österbotten? Rapport 2026

Miten Pohjanmaa voi? Raportti 2026

Äldre befolkningen
Ikäntynyt väestö

Mars / maaliskuu 2026

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Befolkningen som helhet

Koko väestö

Positivt i Österbotten

- Befolkningen växer och är bland den friskaste i landet. Hälsoindex för cancersjukdomar och olycksfall har förbättrats
- Sysselsättningsläget är gott i förhållande till övriga landet och fattigdomsriskerna lägre
- Användningen av alkohol och alkoholrelaterade sjukdomar är nationellt sett på låg nivå
- Inkomstskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper är lägre än i landet som helhet
- Färre känner sig ensamma och otrygga än i landet som helhet, andelen har också sjunkit. Befolkningen är engagerad i olika typer av samhällsverksamhet, bl.a. föreningar
- Tillgången till service, kvalitet och kundnöjdhet är generellt god

Myönteistä Pohjanmaalla

- Väestö kasvaa ja kuuluu maan terveimpiin. Terveysindeksit ovat parantuneet syöpäsairauksien ja tapaturmien osalta.
- Työllisyystilanne on muuhun maahan verrattuna hyvä ja köyhyysriski on alhaisempi.
- Alkoholien käyttö ja alkoholiperäiset sairaudet ovat valtakunnallisesti katsoen alhaisella tasolla.
- Eri väestöryhmien väliset tulonerot ovat pienempiä kuin koko maassa keskimäärin.
- Muuhun maahan verrattuna harvemmat tuntevat itsensä yksinäiseksi, ja heidän osuutensa on lisäksi laskenut. Väestö osallistuu erityyppiseen yhteiskunnalliseen toimintaan, mm. yhdistyksiin.
- Palvelujen saatavuus, laatu ja asiakastyytyväisyys ovat yleisesti ottaen hyviä.

Utmaningar i Österbotten

- Allt fler är överviktiga vilket gör att antalet patienter med diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar och problem från stöd- och rörelseorganen ökar
- Det är stora skillnader i sjuklighet mellan olika inkomstgrupper
- Försämringar i flera olika former av socialskyddet på kort tid gör att vissa befolkningsgrupper, t.ex. ensamstående föräldrar, påverkas ekonomiskt negativt av flera olika förändringar samtidigt. Detta i kombination med försämrat sysselsättningsläge syns bland en del befolkningen i form av att det grundläggande utkomststödet inte räcker till de nödvändiga utgifterna för mat, hyra och social- och hälsovårdstjänster. Det leder också till ökad risk för stress och psykiskt illamående som i sin tur ökar riskerna för missbruk och våld.
- Kontinuiteten i vård och service är utmanande, speciellt om flera olika instanser är inblandade. Väntetiderna till vård och service är i vissa fall för långa.
- Antibiotika ordinerar lätt vid luftvägsinfektioner som vanligen är virusbetingade. Detta innebär ökad risk för antibiotikaresistens

Haasteet Pohjanmaalla

- Yhä useammat ovat ylipainoisia, minkä johdosta diabetes, sydän- ja verisuonitaudit sekä tuki- ja liikuntaelimestön ongelmat lisääntyvät.
- Sairastavuudessa on suuria eroja eri tuloryhmien välillä.
- Useiden eri sosiaaliturvamuotojen heikentyessä lyhyessä ajassa jotkut väestöryhmät, esim. yksinhuoltajat, kärsivät taloudellisesti useista eri muutoksista samanaikaisesti. Tämä yhdistettynä heikentyneeseen työllisyystilanteeseen näkyy osassa väestöä siten, että perustoimeentulotuki ei riitä välttämättömiin ruoka-, vuokra- ja sosiaali- ja terveystalvvelukuluihin. Se johtaa myös stressin ja psyykkisen pahoinvoinnin riskin lisääntymiseen, mikä puolestaan lisää riippuvuusongelmien ja väkivallan riskejä.
- Hoidon ja palvelujen jatkuvuudessa on haasteita, etenkin jos mukana on useita eri tahoja. Hoidon ja palvelujen odotusajat ovat joissakin tapauksissa liian pitkiä.
- Antibiootteja määrätään herkästi hengitystieinfektioihin, jotka ovat yleensä virusperäisiä. Tämä lisää antibioottiresistenssin riskiä.

Utvecklingsområden

- åtgärder som stöder invånarnas egen aktivitet och förutsättningar för att i vardagen ta hand om sig själva och sina anhöriga. Åtgärderna ska verka hälsofrämjande, förebygga försämringar i funktionsförmågan och därmed minska behovet av social- och hälsovårdstjänster. Fokus på åtgärder som stöder fysisk aktivitet och hälsosamma levnadsvanor och därigenom minskar riskerna för bl.a. diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och demens.
- satsningar som minskar skillnader i hälsa, välmående och levnadsvanor mellan befolkningsgrupper. Förtydliga strukturella fenomen via utveckling av social rapportering och söka minimera riskerna för utslagning p.g.a. försämringar i socialskyddet.
- åtgärder som förenklar kontakten till vård och service, förbättrar kontinuiteten vid återkommande behov och förkortar vård- och service-processen som helhet, stor vikt behöver fortsättningsvis läggas på utveckling av digitala tjänster
- åtgärder som styr verksamheterna mot mera öppna vård- och serviceformer och service på grundnivå. Detta gäller främst somatiska sjukvårdens öppenvård och psykosocial- och funktionshinderservice
- användning av verksamhetsformer som har visad effekt och som ger ett mervärde för de som är i behov av tjänsterna

Kehittämisaalueet

- toimenpiteet, jotka tukevat asukkaiden omaa aktiivisuutta sekä edellytyksiä huolehtia arjessa itsestään ja läheisistään. Toimenpiteiden tulee edistää terveyttä, ehkäistä toimintakyvyn heikkenemistä ja siten vähentää sosiaali- ja terveystalvuujuen tarvetta. Painopiste on fyysistä aktiivisuutta ja terveellisiä elintapoja tukevissa toimissa, jotka vähentävät muun muassa diabeteksen, sydän- ja verisuonitautien, syövän ja muistisairauksien riskejä.
- panostukset, jotka kaventavat väestöryhmien välisiä terveys-, hyvinvointi- ja elintapaeroja. Rakenteellisten ilmiöiden selkeyttäminen sosiaalisen raportoinnin kehittämisen avulla sekä pyrkimys minimoida syrjäytymisen riskit sosiaaliturvan heikennysten seurauksena.
- toimenpiteet, jotka helpottavat hoitoon ja palveluihin hakeutumista, parantavat jatkuvuutta toistuvissa palvelutarpeissa ja lyhentävät hoito- ja palveluprosessia kokonaisuudessaan; digitaalisten palvelujen kehittämiseen on jatkossakin kiinnitettävä suurta huomiota.
- toimenpiteet, jotka ohjaavat toimintaa kohti avohoitopainotteisempia hoito- ja palvelumuotoja sekä perustason palveluja. Tämä koskee erityisesti somaattisen erikoissairaanhoidon avohoittoa sekä psykososiaali- ja vammaispalveluja.
- vaikuttaviksi todettujen toimintamallien käyttö, jotka tuottavat lisäarvoa palveluja tarvitseville.

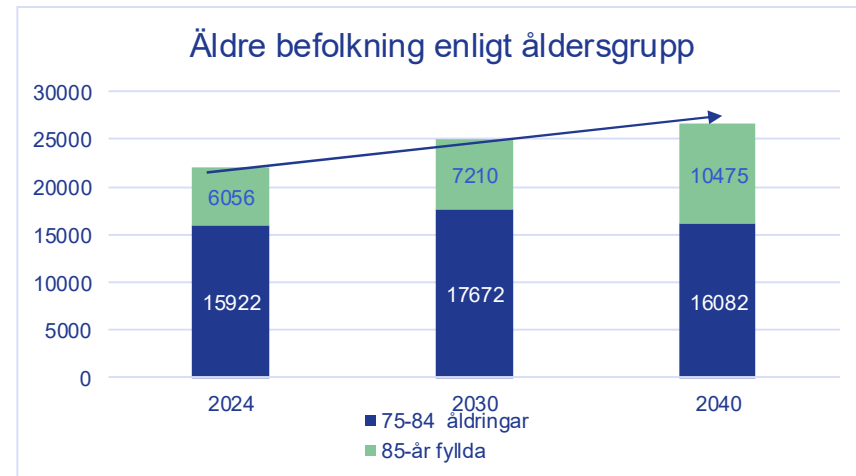

Äldre befolkning Ikäihmiset

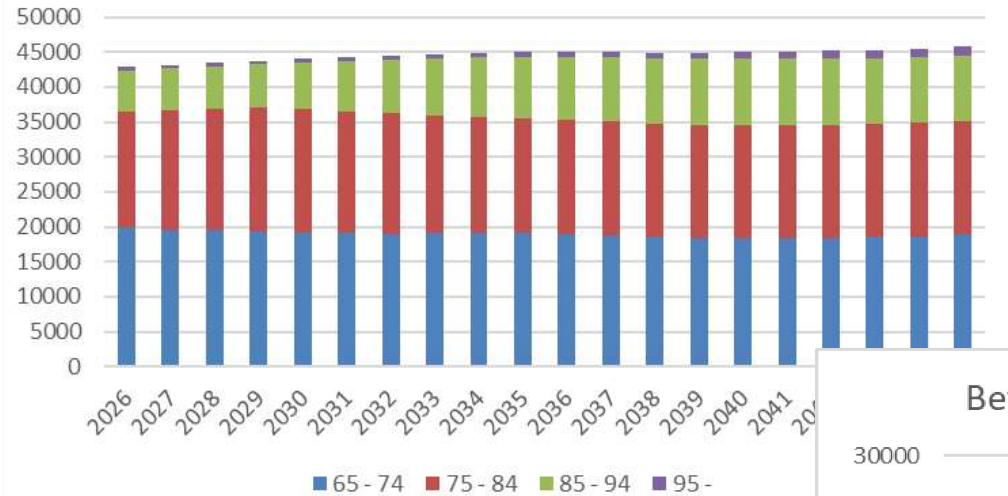
Ikäihmisten väestö + 65 / äldre befolkning

	85+ täyttäneet 2024	2040E
Kaskinen	50	135
Korsnäs	78	147
Kristiinankaupunki	349	522
Kruunupyy	253	433
Laihia	216	462
Luoto	109	225
Maalahti	272	392
Mustasaari	662	1257
Närpiö	458	605
Pedersöre	267	560
Pietarsaari	807	1256
Uusikaarlepyy	265	515
Vaasa	2076	3555
Vöyri	254	411

Befolkningsprognos / väestöennuste

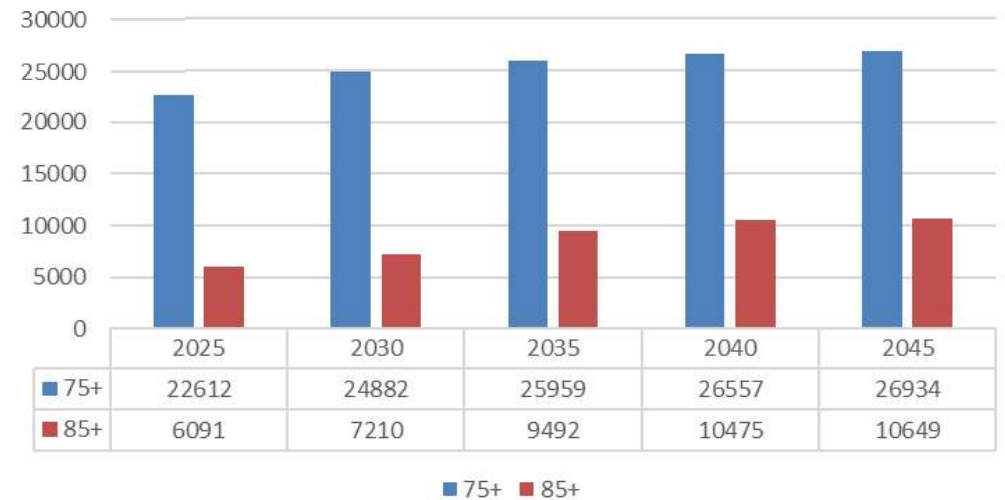
+ 75 år och över ökar med 4322 mellan åren 2025-2045

+ 85 år och över ökar med 4558 mellan åren 2025- 2045

+ 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 4322 vuosien 2025-2045 välillä

+ 85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 4558 vuosien 2025-2045 välillä

Befolkningsprognos / väestöennuste +75, +85

Positiva punkter från rapporten

- Baserat på indikatorer för socialt välbefinnande är livskvaliteten, den upplevda delaktigheten och upplevelserna av ensamhet bland äldre i Österbotten generellt bättre nivå jämfört med resultaten för hela landet.
- Aktiv föreningsverksamhet och gemenskap i kommunerna i Österbotten.
- Generellt upplever äldre i Österbotten sin hälsa som bättre i genomsnitt jämfört med resten av landet, även om andelen som upplever sin hälsa som dålig har ökat i båda åldersgrupperna.
- Andelen som upplever betydande svårigheter med att gå 500 meter har minskat i båda åldersgrupperna +65 och +75. Höftfrakturer har minskat.
- Äldre personers bruk av alkohol i Österbotten visar en klart mer positiv situation än på nationell nivå när det gäller alkoholkonsumtion bland äldre, och försprånget ökar även när det gäller alkoholrelaterad dödlighet.

Positiiviset nostot raportista

- Sosiaalisen hyvinvoinnin indikaattoreiden perusteella Pohjanmaan **ikäntyneiden elämänlaatu, koettu osallisuus ja yksinäisyyden kokemukset ovat keskimääräistä paremmalla tasolla verrattuna koko maan tuloksiin.**
- **Aktiivinen yhdistystoiminta ja yhteisöllisyys Pohjanmaan kunnissa**
- Yleisesti ottaen Pohjanmaan ikäihmiset kokevat **terveytensä keskimäärin paremmaksi** verrattuna muuhun maahan, joskin molempien ikäryhmien osalta huonoksi kokevien osuus on noussut.
- **500 m kävelyn huomattavia vaikeuksia kokevien osuus on laskenut** molemmissa ikäryhmissä +65 ja +75. Lonkkamurtumat vähentyneet.
- **Ikäihmisten päihteidenkäyttö Pohjanmaalla osoittaa selvästi valtakunnallista tasoa myönteisemmän tilanteen** ikääntyneiden alkoholin kulutuksen osalta, ja etumatka kasvaa myös alkoholikuolleisuuden suhteen.

Positiva punkter från rapporten

- Andelen personer som inte får tillräcklig hjälp (%), både för 65+ och 75+, är betydligt bättre än landets genomsnitt.
- Andelen som känner sig ensamma är under landets genomsnitt (+65, +75)

Positiiviset nostot raportista

- Apua riittämättömästi saavien osuus väestöstä (%), sekä 65+ että 75 + osalta huomattavasti parempi kuin maan keskitaso.
- Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on alle maan keskitason (+65, +75)

Utmaningar framkomna från rapporten

- **Andelen som upplever sin vardag som osäker** har ökat bland både dem som är 65 år och äldre samt dem som är 75 år och äldre i Österbotten, medan känslan av otrygghet i hela landet har minskat. Resultaten i Österbotten ligger fortfarande under landets genomsnitt.
- **Andelen som varit tvungna att dra ner på mat, mediciner eller läkarbesök på grund av brist på pengar** har minskat bland dem som är 65 år och äldre, men ökat bland dem som är 75 år och äldre i Österbotten.
- **Psykiskt betydande belastning har ökat** bland dem som är 75 år och äldre.

Raportista nousseet haasteet

- **Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus** on kasvanut sekä 65-vuotta että 75- vuotta täyttäneiden osalta Pohjanmaalla, kun taas koko maan osalta turvattomuuden tunne on laskenut. Tulokset ovat edelleen Pohjanmaalla alle maan keskitason.
- **Rahan puutteen vuoksi ruoasta, lääkkeistä tai lääkärissä käynneistä tinkimään joutuneiden osuus** on 65-vuotta täyttäneiden osalta laskenut, mutta kasvanut 75-vuotta täyttäneiden osalta Pohjanmaalla.
- **Psyykkisesti merkittävä kuormittuminen lisääntynyt + 75-vuotta täyttäneiden osalta.**

Utmaningar framkomna från rapporten

- **Influensavaccinationstäckningen har minskat med nästan 10 % bland personer över 65 år. (2024-2025)**
- **Andelen som upplever minnessvårigheter samt andelen med stora svårigheter att ta hand om sig själva har försämrats.**
- **Andelen över 65-åringar med rätt till särskild ersättning på grund av diabetes har ökat både i Österbotten och i hela landet.**
- **Trycksår bland hemvårdsklienter är bland de högsta i landet.**
- **Antalet lyfthjälp i hemmet har ökat med 17 % mellan åren 2024-2025.**

Raportista nousseet haasteet

- **Influenssaroketekattavuus laskenut lähes 10 %:ia +65 vuotta täyttäneet. (2024-2025)**
- **Heikennystä on tapahtunut muistinsa huonoksi kokevien osuudessa ja itsestä huolehtimisessa suuria vaikeuksia kokevien osuudessa.**
- **Diabeteksen vuoksi erityiskorvaukseen oikeuttavia yli 65-vuotiaiden osuus on Pohjanmaan ja koko maan osalta noussut.**
- **Painehaavat kotihoidon asiakkailla maan kärjessä.**
- **Nostoaputehtävät kotiin lisääntyneet 17 %:ia vuoden 2024-2025 välillä.**

Utvecklingsområden inom service för äldre

Funktionsförmågan och hälsosamma levnadsvanor ska främjas och förbättras samt tas i beaktande i alla tjänster

Tryggheten i hemmaboende ska förbättras

Det psykiska välbefinnandet ska stödas

Klient- och servicehandledningen ska utvecklas i en förebyggande och mer övergripande riktning

Vårdstigen för kunder med minnessjukdomar ska vidareutvecklas

Vården och servicen för klienter som behöver särskilt stöd och kunnande, till exempel psykiogeriatriska patienter, ska utvecklas

Vaccinationstäckningen mot influensa ska höjas

Det gerontologiska kunnandet och samarbetet ska stärkas

Kehittämisaalueet ikäihmisten palveluissa

Toimintakyvyn ja terveellisten
elintapojen edistäminen ja
vahvistaminen kaikissa
palveluissa

Kotona asumisen
turvallisuuden parantaminen

Psyykkisen
hyvinvoinnin
tukeminen

Asiakas- ja palveluohjauksen
kehittäminen
ennaltaehkäisevään ja
kokonaisvaltaisempaan
suuntaan

Muistisairaiden asiakkaiden
hoitopolun edelleen
kehittäminen

Erityistä tukea ja
osaamista vaativat
asiakkaat esim.
psykogeriatrinen
potilaiden hoidon ja
palvelun kehittäminen

Influenssarokotekattavuuden
nostaminen

Gerontologisen osaamisen
ja yhteistyön vahvistaminen

Välmående genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue